

Sygnatura akt I C 1642/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 20 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Izabela Korpik

Protokolant: po. stażysty Weronika Kowalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 stycznia 2017 r. w Poznaniu sprawy z powództwa

Z. G.

przeciwko

(...) S.A z siedzibą w W.

o zapłatę

1. powództwo oddala;
2. kosztami procesu obciąża powoda i z tego tytułu zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5417 zł.

/-/ SSO Izabela Korpik

Sygn. akt IC 1642/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 listopada 2016 r. powód Z. G. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 100.000 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w Kancelarii Notarialnej L. Ż., ubezpieczonej od odpowiedzialności cywilnej u pozwanej spółki, doszło do dokonania czynności notarialnej, w której ustanowiona została hipoteka na nieruchomości jego kontrahenta pomimo zajęcia tej nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym. Powód wskazał, że wskutek tej czynności poniósł szkodę z powodu odmowy dokonania przez Sąd wieczystoksięgowy wpisu hipoteki do księgi wieczystej. Powód jako podstawę swoich roszczeń wskazał przepisy przewidujące odpowiedzialność kontraktową, tj. art. 471 i następne k.c. Z ostrożności procesowej, na wypadek uznania, że w przedmiotowej sprawie ma miejsce odpowiedzialność deliktowa, powód podniósł, iż początkiem biegu terminu przedawnienia jego roszczenia jest dzień 29 czerwca 2015 r., kiedy to powód został zawiadomiony przez Komornika Sądowego o braku przedmiotów, z których możliwe jest przeprowadzenie egzekucji.

W odpowiedzi na pozew pozwany zakład ubezpieczeń wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że notariusz nie miał obowiązku doradzać powodowi i w ocenie pozwanego nie naruszył żadnego przepisu prawa, co stanowi przesłankę konieczną do powstania odpowiedzialności cywilnej notariusza. Pozwany podniósł również, że do zawarcia umowy pożyczki doszło przed dokonaniem czynności notarialnej, a zatem brak jest związku

przyczynowego pomiędzy błędem notariusza a szkodą powda. Jednocześnie pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując, iż podstawą roszczeń powoda są przepisy przewidujące odpowiedzialność deliktową.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. prowadzi działalność ubezpieczeniową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Do dnia 1 stycznia 2016 r., tj. do dnia wejścia w życie wymienionej ustawy pozwana prowadziła działalność ubezpieczeniową w rozumieniu przepisów uprzednio obowiązującej ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

W ramach prowadzonej działalności pozwana zawarła z notariusz L. Ż. prowadzącą Kancelarię Notarialną w P. umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej notariuszy.

Dnia 17 sierpnia 2009 r. powód Z. G. zawarł w formie pisemnej umowę pożyczki z S. M., na podstawie której powód jako dający pożyczkę zobowiązał się przenieść na S. M. jako biorącego pożyczkę kwotę 100.000 zł.

Następnie, tego samego dnia, tj. 17 sierpnia 2009 r. strony umowy pożyczki stały się w Kancelarii Notarialnej w P. prowadzonej przez L. Ż., gdzie przed wyznaczonym do zastępstwa przy dokonywaniu czynności notarialnej emerytowanym notariuszem H. B., dokonały aktu ustanowienia hipoteki na nieruchomości położonej w R., dla której Sąd Rejonowy wS. (...)V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...). Wyłącznym właścicielem tej nieruchomości był S. M.. Dokonujący czynności notarialnej emerytowany notariusz H. B. w oparciu o oświadczenie (...), ustalił, iż z nieruchomości, na której miała zostać ustanowiona hipoteka, prowadzona jest egzekucja przez Komornika Sądowego Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w S. (...) w sprawie I Km (...). Pomimo tego, emerytowany notariusz H. B. dokonał czynności notarialnej polegającej na ustanowienia hipoteki na nieruchomości zajętej w toku postępowania egzekucyjnego.

Pomimo złożenia wniosku o wpis hipoteki do księgi wieczystej, Sąd wieczystoksięgowy odmówił dokonania wpisu z uwagi na zajęcie nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego.

Wyrokiem z dnia 9 lipca 2013 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C (...), Sąd Okręgowy w P. (...) I Wydział Cywilny zasądził od S. M. na rzecz powoda Z. G. kwotę 100.000 zł wraz z odsetkami od dnia 18 lutego 2010 r. tytułem roszczeń wynikających z umowy pożyczki zawartej w dniu 17 sierpnia 2009 r. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 31 lipca 2011 r. W dniu 6 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w P. (...) nadał wyrokowi klauzulę wykonalności.

Powód wszczął przeciwko S. M. postępowanie egzekucyjne, które prowadzone jest przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym P. (...)w P., P. B., pod sygn. akt Km (...). Z powodu braku ustanowienia hipoteki na nieruchomości S. M., powód nie mógł dochodzić należności na drodze egzekucji z nieruchomości.

Pismem z dnia 2 listopada 2015 r., doręczonym pozwanej (...) S.A. w dniu 5 listopada 2015 r. powód zgłosił pozwanej roszczenie wynikające ze szkody wyrządzonej mu wadliwym dokonaniem czynności notarialnej z dnia 17 sierpnia 2009 r. Pozwana odmówił wypłaty odszkodowania, powołując się na przedawnienie roszczeń powoda, kwalifikując odpowiedzialność notariusza jako deliktową oraz ustalając moment wyrządzenia szkody najpóźniej na chwilę wymagalności roszczeń z tytułu umowy pożyczki, tj. dzień 18 lutego 2010 r.

Dążąc do polubownego załatwienia sporu, powód Z. G. odwołał się od powyższej decyzji ubezpieczyciela, wyjaśniając podstawę swoich roszczeń. Jego wyjaśnienia spotkały się z negatywną odpowiedzią strony pozwanej.

okoliczności bezsporne

Stan faktyczny sprawy niniejszej sprawy był bezsporny. Spór występujący pomiędzy stronami miał charakter prawny i dotyczył podstawy odpowiedzialności cywilnej notariusza oraz zakładu ubezpieczeń, w którym notariusz był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej, kwestii wykazania przesłanek odpowiedzialności oraz przedawnienia dochodzonego przez powoda roszczenia.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny wartości nieruchomości, albowiem okoliczności wskazane w tezie dowodowej nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, wobec czego przeprowadzenie dowodu zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd oddalił też wniosek o przesłuchanie powoda na okoliczność dokonania czynności notarialnej albowiem była to okoliczność bezsporna i wynikająca z treści aktu notarialnego.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie dochodzone przez powoda Z. G. związane jest z odpowiedzialnością pozwanego ubezpieczyciela (...) S.A. z tytułu czynu niedozwolonego, który powód przypisał notariuszowi L. Ż., prowadzącej Kancelarię Notarialną w P. oraz emerytowanemu notariuszowi H. B., wyznaczonemu do zastępstwa przy dokonywaniu czynności notarialnej w wymienionej Kancelarii. W dniu dokonania przed notariuszem czynności polegającej na ustanowieniu hipoteki na nieruchomości położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w S. (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...), notariusza L. Ż. i pozwanego ubezpieczyciela łączyła umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w ramach obowiązkowych ubezpieczeń notariuszy.

Zgodnie z art. 19a ustawy – Prawo o notariacie, notariusz podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 1 § 1 wymienionej ustawy, tj. czynności notarialnych. Obowiązek ten służy między innymi ochronie osoby trzeciej, poszkodowanej w związku z działalnością notariusza (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2009 roku, I CSK 60/09).

W myśl art. 822 § 1 k.c. przez umowę odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jak stanowi z kolei art. 824 § 1 k.c., jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Odnosząc powyższe regulacje do przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, iż na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej notariuszy zawartej w dniu 1 stycznia 2010 r., zawartej pomiędzy notariusz L. Ż. a (...) S.A., pozwany ubezpieczyciel przejął odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane przez nią, do granicy sumy ubezpieczenia, wynoszącej 700.000 Euro, tj. równowartości 2.864.680 złotych (wg kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez NBP – 1 EUR = 4,0924 PLN).

Odnosząc się do zasad odpowiedzialności cywilnej notariuszy, wskazać należy, iż jak wynika z treści art. 49 ustawy – Prawo o notariacie, notariusz ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności notarialnych na zasadach określonych w kodeksie cywilnym, z uwzględnieniem szczególnej staranności, do jakiej jest obowiązany przy wykonywaniu tych czynności.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż rację ma pozwany, że jego odpowiedzialność jest odpowiedzialnością deliktową. W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym podstawą określonej w art. 49 Pr.not. odpowiedzialności notariusza za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu przez niego czynności notarialnej, zarówno wobec jego klientów, jak i wobec osób trzecich, jest przepis art. 415 k.c. Przy takiej podstawie odpowiedzialności, notariusz odpowiada wobec klientów także wówczas, gdy sporządził umowę zgodnie z ich życzeniem, choć w świetle art. 81 ustawy z 1991 r. o notariacie powinien był odmówić jej sporządzenia, jako sprzecznej z prawem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2004 r., sygn. III CK 271/02). Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 czerwca 2002 r., sygn. III CKN 694/00, stwierdzając, iż obowiązek notariusza dokonania czynności notarialnej nie powstaje na podstawie umowy o dokonanie tej czynności, lecz na podstawie art. 91 Pr.not., który statuuje przymus notarialny. Przepis ten ma więc charakter bezwzględnie obowiązujący, stwierdzając, że notariusz sporządza akt notarialny, jeżeli wymaga tego przepis prawa. Strony w drodze

umowy nie mogą uchylić tego obowiązku, a notariusz nie może poddać się woli stron, które zażądałyby sporządzenia czynności notarialnej sprzecznej z prawem (art. 81 Pr.not.). Tutejszy Sąd w całości popiera przywołane poglądy.

Na marginesie jedynie należy, iż Sądowi Okręgowemu znany jest pogląd wyrażony w doktrynie przez Z. B. w artykule zatytułowanym „Z zagadnień odpowiedzialności cywilnej notariuszy”, który ukazał się w 1992 r. w numerze 7-8 „Rejenta”, w którym wskazał on, iż odpowiedzialność notariusza za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności notarialnych może przybrać postać dwojaką: odpowiedzialności deliktowej w wypadku wyrządzenia szkody osobie innej niż strony czynności oraz kontraktowej, gdy poszkodowanym jest strona lub strony. Autor ten na poparcie swojej tezy argumentował, że ze stronami czynności łączy notariusza stosunek zobowiązaniowy, z którego obowiązki określają przepisy Pr.not., a do obowiązków notariusza nie należy pełnienie funkcji doradczej, ani informacyjnej w kwestiach nie dotyczących bezpośrednich skutków prawnych dokonywanej czynności. W przywołanym artykule stwierdzono nadto, iż przy wykonywaniu czynności notariusz winien zachować szczególną staranność, która jest li tylko jednak odmianą staranności zawodowej, nie różni się zaś od staranności zwykłej stopniem pilności. Jak jednak przewidział sam autor cytowanego artykułu, rozwój instytucji notariatu zweryfikował przedstawione przez niego poglądy, a orzecznictwo sądowe stanęło na stanowisku, iż podstawowe obowiązki notariusza wypływają wprost z zasad porządku prawnego i wiążą go w jednakowej mierze zarówno względem jego klienta, jak i osoby trzeciej, a ustawa zobowiązuje notariusza do zachowania przy wykonywaniu tych obowiązków szczególnej staranności (art. 49 Pr.not.).

W związku z powyższym, odpowiedzialność ubezpieczyciela powinna być rozważana na gruncie odpowiedzialności z tytułu czynu niedozwolonego w oparciu o przesłanki wskazane w art. 415 k.c.

W niniejszej sprawie dla ustalenia podstawy odpowiedzialności pozwanego istotnym jest, iż jako zdarzenie wywołujące szkodę powód wskazał działanie emerytowanego notariusza H. B., wyznaczonego do zastępstwa przy czynności notarialnej, polegające na dokonaniu przed nim przez strony aktu ustanowienia hipoteki na nieruchomości położonej w R., pomimo ustalenia przez niego, iż z nieruchomości, na której miała zostać ustanowiona hipoteka, prowadzona jest egzekucja przez Komornika Sądowego Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w S. (...), w sprawie I Km (...).

Ustawa – prawo o notariacie, w przeciwieństwie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Prawo o notariacie, nie reguluje odpowiedzialności zastępcy notariusza dokonującego czynności notarialnej zatrudnionego w kancelarii notarialnej. Ustawa wyróżnia dwie sytuacje związane z zastępstwem: 1) zastępstwo za notariusza, którego dotyczy art. 21 § 1 i 2 Pr.not. oraz 2) w miejsce notariusza, o którym mowa w art. 22 Pr.not. Wyznaczenie zastępcy w sytuacjach określonych w art. 21 § 1 i § 2 Pr.not. nie zdejmuje z notariusza odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez zastępcę przy dokonywaniu czynności notarialnych.

Jak stanowi natomiast art. 430 k.c., kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności.

W analizowanym stanie faktycznym zachodzi sytuacja wymieniona w punkcie 1), przy czym wyznaczenie zastępcy nastąpiło w porozumieniu z prezesem rady właściwej izby notarialnej. Swojego zastępcę wyznaczyła notariusz L. Ż., co powinno skutkować jej odpowiedzialnością, a nie prezesa izby. Wobec tego **notariusz ponosi odpowiedzialność za swojego zastępcę emerytowanego notariusza H. B. w oparciu o przepisy art. 430 k.c. w zw. z art. 441 § 1 k.c.**

Do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia Sąd Okręgowy postanowił odnieść się w końcowej części rozważań prawnych, a to z uwagi na konieczność dokonania ustaleń, co w niniejszej sprawie stanowiło szkodę i moment dowiedzenia się o niej, od którego zgodnie z art. 442¹ k.c. należy liczyć upływ terminu przedawnienia.

Opowiadając się za poglądami wyrażonymi w orzecznictwie, zgodnie z którym odpowiedzialność cywilna notariusza ma charakter deliktowy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2002 r., sygn. III CKN 694/00, z dnia 7 listopada 1993 r., sygn. III CKN 420/97, z dnia 30 maja 2000 r., sygn. IV CKN 36/100, z dnia 5 lutego 2004 r., sygn. III CK 271/02, z dnia 23 stycznia 2008 r., sygn. V CSK 373/07 i z dnia 9 maja 2007 r., sygn. II CSK 366/07), Sąd przyjął,

że charakter ten nakłada na powoda ciężar udowodnienia zawinienia zgodnie z art. 6 k.c. Zaznaczyć przy tym trzeba, że w sytuacji naruszenia przez notariusza podstawowych obowiązków w zakresie sporządzania aktów notarialnych, niezachowanie wynikających z obowiązujących przepisów prawa wymogów formalnych czy nieznanostwo zasad ustalonych obowiązującymi regulacjami prawnymi z reguły pozwala przyjąć zawinienie notariusza co najmniej w postaci niedbalstwa (por. wyrok SN z 12.06.2002 r., sygn. III CKN 694/00) bez konieczności szczegółowego dowodzenia w tym zakresie.

Dla zaktualizowania się odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń, koniecznym jest wykazanie przez powoda działania notariusza sprzecznego z prawem, szkody oraz związku przyczynowo-skutkowego między tym działaniem a szkodą.

Jak wynika z art. 361 § 2 k.c., przez szkodę należy rozumieć wszelki uszczerbek wyrażający się w różnicy pomiędzy stanem majątku poszkodowanego, jaki istniał i mógłby w normalnej kolei rzeczy istnieć, wytworzyć się, a stanem, jaki powstał skutkiem zdarzenia wywołującego zmianę. Szkada może przejawiać się w dwóch postaciach, tzw. szkody rzeczywistej (*damnum emergens*), jak i utraconych korzyści (*lucrum cesans*) (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach I ACa 140/05 z dnia 21.04.2005 r.). Przez pojęcie straty należy rozumieć pomniejszenie aktywów lub zwiększenie pasywów, z kolei utracone korzyści obejmują wartość aktywów, które nie weszły do majątku poszkodowanego na skutek zdarzenia wyrządzającego szkodę, oraz wartość pasywów, które wskutek tego zdarzenia się nie zmniejszyły. Należy przy tym brać pod uwagę jedynie takie korzyści, które z wysokim prawdopodobieństwem znalazłyby się w majątku poszkodowanego.

Zgodnie z treścią art. 361 § 1 i § 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005 r., sygn. III CK 298/05, związek przyczynowy jest kategorią obiektywną i należy go pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego „przyczyną” ze zjawiskiem określonym jako „skutek”. Normalny związek przyczynowy – w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. – między określonym zdarzeniem a szkodą zachodzi wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest normalnym następstwem tego rodzaju zdarzeń.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, iż przepis art. 49 Pr.not. zobowiązuje notariusza do zachowania przy wykonywaniu tych obowiązków szczególnej staranności. Naruszenie przy wykonywaniu tych obowiązków musi być wprawdzie zawinione (art. 415 k.c.), jednakże zważywszy na abstrakcyjną ocenę niedbalstwa (art. 355 § 1 k.c.) oraz zawodowy charakter działalności notariusza (art. 355 § 2 k.c.) sam fakt ich naruszenia przesądza z reguły o winie, co najmniej w postaci niedbalstwa. Wynikający z art. 81 Pr.not. obowiązek dokonania oceny, czy czynność notarialna nie jest sprzeczna z prawem obejmuje również badanie, czy konkretna umowa nie narusza uzasadnionych interesów jednej ze stron i przez to nie jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Wobec powyższego w niniejszej sprawie notariusz powinien poinformować strony, iż wprawdzie ich czynność jest ważna z punktu widzenia przepisów prawa, lecz naraża powoda na niekorzystne dla niego skutki z uwagi na brak możliwości wywołania zamierzonych przez strony skutków w postaci uzyskania wpisu hipoteki. Z uwagi na powyższe, niewątpliwie **notariusz wyznaczony do zastępowania notariusza przy wykonywaniu czynności notarialnej dopuścił się naruszenia swoich obowiązków.**

Dla stwierdzenia istnienia związku przyczynowego między wadliwym zachowaniem notariusza a dochodzoną szkodą niezbędne jest porównanie hipotetycznego stanu faktycznego, w którym notariusz nie dopuścił się naruszenia swoich obowiązków, ze stanem faktycznym, jaki rzeczywiście wystąpił po dokonaniu czynności notarialnej i stanowcze uznanie, że szkoda nastąpiłaby także, gdyby notariusz zachował się w sposób zgodny z prawem oraz zasadami współżycia społecznego (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2008 r. V CSK 373/07). W ocenie Sądu Okręgowego po analizie zaoferowanego materiału dowodowego, **brak podstaw do stwierdzenia, że zaistniała w majątku powoda szkoda pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z uchybieniem przez notariusza jego obowiązków.** Podkreślenia wymaga, że zawarcie umowy pożyczki przez powoda z jego kontrahentem nastąpiło przed sporządzeniem aktu notarialnego obejmującego ustanowienie hipoteki

na zabezpieczenie roszczeń wynikających z zawartej umowy. Zatem pomimo faktu, iż notariusz dopuścił się naruszenia ciężących na niego obowiązków, to jednak nawet gdyby postąpił zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy – prawo o notariacie i odmówił dokonania czynności notarialnej, nie zmieniłoby to sytuacji powoda, który wcześniej już udzielił pozwanemu pożyczki. Tym samym niezależnie od tego, czy notariusz dokonał wadliwej czynności czy też odmówił jej dokonania, powód i tak poniósłby szkodę. Gdyby nawet notariusz odmówił dokonania czynności, powód i tak nie uzyskałby zabezpieczenia wcześniej zawartej umowy pożyczki, a w konsekwencji poniósłby szkodę polegającą na braku możliwości egzekwowania swojego roszczenia z nieruchomości będącej własnością pożyczkobiorcy. Powyższe zdaniem Sądu dowodzi, że **szkoda powoda polegała na braku uzyskania zabezpieczenia, które nastąpiłoby niezależnie od działania notariusza, a nie na zawarciu niekorzystnej pożyczki, co – jako czynność dokonana uprzednio – nie pozostawało w związku z działaniem notariusza.**

Zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Właściwą chwilą w celu określenia początku trzyletniego biegu przedawnienia jest moment dowiedzenia się o szkodzie, gdy poszkodowany zdaje sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazujących na fakt powstania szkody; inaczej rzecz ujmując, gdy ma świadomość doznanej szkody (por. uchwała składu 7 sędziów SN z 11 lutego 1963 r., sygn. III PO6/62, OSNCP 1964, nr 5, poz. 87). Wskazać należy, że zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wynikającą z art. 6 k.c., to na pozwanym, który wywodził z tego faktu skutki prawne, spoczywał ciężar udowodnienia, że nastąpiło przedawnienie roszczenia powoda. Pozwany jako początek biegu terminu przedawnienia wskazał na moment doręczenia powodowi postanowienia Sądu wieczystoksięgowego o odmowie wpisu hipoteki z uwagi na zajęcie przedmiotowej nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym. Mając na uwadze, że – jak wynika z powyżej poczynionych rozważań – szkoda powoda polegała na braku uzyskania zabezpieczenia, stwierdzić należy, iż momentem dowiedzenia się o tak określonej szkodzie była chwila dowiedzenia się przez powoda, że takie zabezpieczenia rzeczywiście nie powstało. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika natomiast, że doręczenie powodowi wskazanego postanowienia, a co za tym idzie powzięcie przez niego wiadomości o braku powstania zabezpieczenia, miało miejsce w 2009 r. Niezależnie zatem od tego, iż powód nie wykazał przesłanki odpowiedzialności pozwanego w postaci związku przyczynowego pomiędzy działaniem notariusza a szkodą, nawet gdyby powód przesłankę ten wykazał, **jego żądanie podlegało oddaleniu również z powodu przedawnienia roszczenia.**

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., obciążając nimi powoda, jako przegrywającego sprawę i zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym Sąd ustalił na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Izabela Korpik